

NA DE JAPANSE SCHOKGOLF

TEKST: PATRICK BEIJERSBERGEN

De aardbeving in Japan heeft duizenden slachtoffers geëist en grote materiële schade aangericht. En hoewel van een andere orde, is de schok ook op de beurzen voelbaar.

In 1995 werd Japan ook getroffen door een grote aardbeving, destijds bij Kobe. De schade bedroeg toen circa 100 miljard dollar. De regio rond Kobe was belangrijker voor de Japanse industrie dan de nu getroffen regio. Toch liet de Japanse economie na de beving in Kobe een kortstondig herstel zien, omdat de opruimwerkzaamheden en herbouw een flinke bestedingsimpuls opleverden. De Nikkei-index daalde in korte tijd met een kwart, maar krabbelde daarna sterk op. Die opleving was echter tijdelijk en de aandelenbeurs hervatte de dalende trend waarin het al sinds 1989 zat.

Het is de vraag of het dit keer anders gaat. De Japanse staats-schuld is nu verhoudingsgewijs groter dan in 1995. Japan kan het zich eigenlijk niet permitteren deze nog veel verder op te laten lopen zonder de yen ernstig te verzwakken. Vermoedelijk zal er dit keer meer herstelwerk nodig zijn dan in Kobe, want de tsunami na de beving heeft enorm veel infrastructuur en gebouwen vernield. De ramp is een flinke klap voor de Japanse economie, die al jaren kwakkelde.

MOGELIJK V-VORMIG HERSTEL

Vaak is er een V-vormig herstel na een schok als deze: eerst valt de economie sterk terug door het stilvallen van de productie, vervolgens brengen de herstelwerkzaamheden en de inhaalproductie de economie snel

weer terug. Het economisch groeiplaatje ziet er dan gezond uit. Er is echter wel sprake van flink verlies van vermogen en welvaart: het wegspoelen van een huis of auto wordt vaak niet vergoed door de verzekering, omdat natuurrampen niet gedekt zijn. Veel van de kosten zullen daarom op het bordje van de overheid en van de bevolking zelf komen.

De centrale bank kondigde direct aan dat het toch al behoorlijk soepele monetaire beleid nog verder wordt versoepeld. De Bank of Japan geeft een nieuwe miljardenninjectie en handhaaft het renteniveau dat tussen de 0 en 0,1 procent ligt. Om de geldmarkt stabiel te houden en vertrouwen te winnen, werd 5 biljoen yen (44 miljard euro) extra vrijgemaakt voor het opkopen

van staatsleningen. Daarnaast wordt een recordbedrag van omgerekend 131 miljard euro in het bankensysteem gestoken.

Dit gaat de komende jaren flink drukken op het Japanse huishoudboekje. Japan is al een van de meest met schulden overladen landen ter wereld. Gelukkig is het desondanks een rijk land, waar veel geld binnenkomt doordat het bedrijfsleven zich sterk op export richt met succesvolle wereldbedrijven als Sony, Toyota, Canon en Hitachi. Japanners hebben veel spaargeld en beleggingen en die zullen nu deels aangesproken moeten worden.

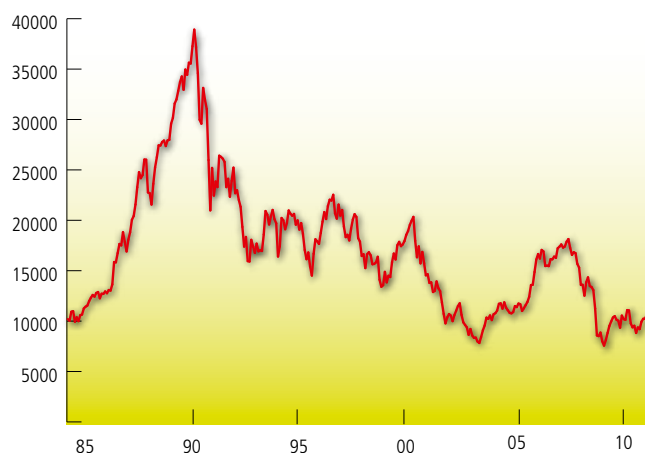
Voor bedrijven in de rest van de wereld is de ramp geen acuut probleem, omdat Japan niet een heel belangrijke afzetmarkt vormt voor bijvoorbeeld Amerikaanse of Europese bedrijven. Eerder zal de vraag vanuit Japan naar bouwmaterialen en dergelijke de komende jaren toenemen, dus dat biedt kansen.

BEURS EN BEDRIJF

De Japanse beurs daalde per saldo ongeveer 20 procent in de eerste dagen na de ramp. Het zwaarst getroffen werden de aandelen in de industrieën die kampen met het tijdelijk sluiten van fabrieken, zoals de autobouwers en de chipfabrikanten. Op de beurzen in de rest van de wereld viel de schade mee, hoewel het sentiment er door de onrust in het Midden-Oosten al wat bedrukt was.

De aardbeving heeft tot gevolg dat de aanvoer van energie, materiaal en grondstoffen in de knel raakt. Bedrijven

Japanse beurs: Nikkei daalt al twintig jaar

DE JAPANSE BEURS EN VOORAL HET JAPANSE VASTGOED WAS IN 1989 VEEL TE DUUR, DAAR IS ACHTERAF IEDEREEN HET WEL OVER EENS. MAAR DAT NA HET UITEENSPATTEN VAN DE VASTGOEDBUBBEL DE ECONOMIE EN DE JAPANSE AANDELENBEURS ZO LANG Zouden Blijven Kwakkelen, heeft niemand voorspeld. De Nikkei bevindt zich nu rond het niveau waarop deze in 1984 al stond.